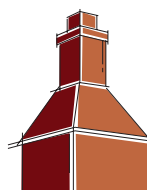

Jaarverslag 2022

Stichting Monumentenfonds Aruba

Preserving the past for the future

Monumentsfund
A R U B A

Inhoudsopgave

1. Summary	4
1. Inleiding	5
2. Ontwikkelingen	7
3. Gebouwen in bezit, onderhoud, verhuur en beheer	9
3.1 Gebouwen	
3.2 Objecten	
4. Projecten	13
5. Revolving Fund	17
6. Educatie, bewustwording en samenwerking	19
6.1 Educatie en Bewustwording	
6.2 Internationaal	
7. Bedrijfsvoering	21
7.1 Bestuur	
7.2 Directie	
7.3 Personeel	
7.4 ICT	
7.5 Vervoer	
7.6 Kantoor	
8. Financiën	23
8.1 Saldo	
8.2 Baten	
8.3 Lasten	
Bijlagen	24

1. Summary

In 2022, the economy picked up again and it also became quite busy at Monuments Fund Aruba (SMFA).

Feasibility studies have been carried out, such as for the Water Tanks of Kibaima.

One project was started in 2022 and will be completed in 2023: the interior of the Botica Aruba on Steenweg. The ground floor is being built and furnished for a restaurant that will open its doors in February 2023. After that, the top floor and basement will be converted into a production studio.

The restoration of Cas Veneranda has been on SMFA's wish list for a long time. So far no one has bought or restored it. In early 2022, the Minister of Economic Affairs contacted SMFA. He is also in charge of the development of Oranjestad and would like to house several of its departments in the city center and preferably in monuments. After a process of feasibility studies, it turned out to be feasible to restore the building for the Department of Economic Affairs, Industry and Commerce including a small café/restaurant. A grant was received from the government for co-financing of the purchase.

Complaints maintenance and preventive maintenance have been carried out for the rented buildings in accordance with the multi-year maintenance plan. For example, the major maintenance work on the San Nicolas Water Tower has been prepared, but due to practical reasons, the implementation has been postponed to 2023. The interior of Huisje Wild was adapted for a new tenant.

In addition, adjustments have been made on the first floor of the School 1888, which now houses the General Audit Chamber Aruba (ARA). ARA requested this in connection with the expansion of staff. SMFA made this investment from its own resources.

After 10 years of preparation an Aruban monument in the form of the KLM Delft Blue House has been issued. The Ecury house became the 103rd Delft Blue house, unveiled by KLM on October 7 to celebrate their anniversary. As part of our educational and awareness projects we organized a freedom meal on May 5th to discuss freedom. We worked on the Eagle audio tour in 2022 and will be launching the audio tour in 2023. We were also awarded the Pieter van Vollenhoven Award for the Uncle Louis Store restoration project. SMFA received this award for its perseverance in a complex repurposing project, Uncle Louis Store, which is also currently the most sustainable monument on the island. A research done on the history of the Dakota building which is the second aviation building in the history of Aruba was completed and presented in 2022. And a successful Wiki Loves Monuments Aruba edition was organized once again.

A second tranche loan was received to deal with the economic fallout of the pandemic and some projects remain on hold like for example the request from the Minister of Culture to research the possibility for SMFA to takeover of Ecury complex.

The planned organizational change has not yet taken place. There has been limited consultation in 2022 with the Minister of Culture instead of monthly consultations. We hope that in 2023 we will succeed to obtain permission for the changes from the Minister of Culture.

In 2022, two working visits to the Netherlands took place. To attend the National Monument Congress and to receive the Pieter van Vollenhoven Award.

The Dutch Caribbean Heritage Platform has become more active. SMFA acts as secretary and has the financial administration under its control. A contribution from the Mondriaan Fund was received in 2022 for the set-up of the educational program of the platform. The team of SMFA attended the Dutch Caribbean Heritage Platform convention in Bonaire.

In this annual report you can read about the developments of the Monuments Fund for 2022.

1. Inleiding

In 2022 trok de economie weer aan en werd het ook bij Stichting Monumentenfonds Aruba (SMFA) weer flink druk. Er zijn haalbaarheidsonderzoeken gedaan zoals voor de Watertanks van Kibaima, er zijn huurders gevonden voor de Botica Aruba en na 10 jaar van voorbereiding er een Arubaanse monument in de vorm van de KLM Delfts Blauw Huisje is uitgegeven. Maar er gebeurde nog veel meer. Er is een grote sprong gemaakt in de voorbereiding van het project Cas Veneranda en er is een conservatieplan voor het Waterreservoir in Rancho opgesteld. Er werd een tweede tranche lening ontvangen om de economische gevolgen van de pandemie het hoofd te bieden, we woonden het congres van het Dutch Caribbean Heritage Platform bij in Bonaire en uiteraard heeft er ook weer onderhoudswerk plaatsgevonden, dit jaar met name aan de binnenzijde van Huisje Wild om deze voor te bereiden voor een nieuwe huurder. Ook is onderhoud aan de Watertoren San Nicolas voorbereid.

Sommige dossiers zijn stil blijven liggen, zoals het verzoek van de Minister van Cultuur om de overname van het Ecury Complex te onderzoeken.

De geplande organisatieverandering heeft nog niet plaatsgevonden. Er heeft in 2022 maar beperkt overleg plaatsgevonden met de Minister van Cultuur in plaats van maandelijks overleg. Wij hopen dat het in 2023 lukt om toestemming voor de wijzigingen te verkrijgen van de Minister van Cultuur.

In 2022 vonden twee werkbezoeken aan Nederland plaats. Een gerelateerd aan het ontvangen van de Pieter Van Vollenhovenprijs voor de restauratie en herbestemming van de Uncle Louis Store in april. De andere gerelateerd aan het Nationaal Monumentencongres in november.

Het Dutch Caribbean Heritage Platform is actiever geworden en SMFA treedt op als penvoerder en heeft ook de financiële administratie onder haar hoede. Er is in 2022 een bijdrage van het Mondriaanfonds ontvangen voor de opzet van het educatieve programma van het platform.

In dit jaarverslag leest u de ontwikkelingen van het Monumentenfonds van 2022 en wij hopen dat u dit een goed beeld geeft van de stichting.

2. Ontwikkelingen

In 2021 herstelde de Arubaanse economie zich tot het niveau van voor de pandemie. Dit was voor SMFA merkbaar in de toegenomen interesse om gebouwen van ons te huren.

Daarentegen was er in 2022 sprake van flinke inflatie. Kostenstijgingen werkten wereldwijd door en hadden ook consequenties voor SMFA. Inkoop van materialen is flink duurder geworden. Dit vertaalde zich in hogere aanneemsommen en meer kosten voor onderhoud.

Op het gebied van monumenten beleid is er geen ontwikkeling vanuit het Land gekomen die van invloed is op SMFA.

3. Gebouwen in bezit, onderhoud, verhuur en beheer

Per 31 december 2022 heeft SMFA dertien gebouwen en drie objecten in bezit. SMFA is als eigenaar verantwoordelijk voor verhuur en onderhoud. In 2022 zijn er geen nieuwe gebouwen aangekocht. In 2021 was duidelijk geworden dat de eigendomssituatie van de objecten niet eenduidig is vastgelegd. Hierover is contact met DIP en het Kadaster om tot een duidelijke eigendomssituatie te komen, maar dat heeft in 2022 nog niet tot een oplossing geleid. Ook diverse verzoeken voor het overnemen of kopen van monumenten van Land Aruba heeft geen effect gehad.

3.1. Gebouwen

- Stadhuis/Censo(voormalig Hotel Colombia)
- Stadhuis/Censo (voormalig Huize dokter Arends)
- Huisje Wild
- Henriquez Pand
- Weststraat 15
- Watertoren Oranjestad
- Watertoren San Nicolas
- Nicolaas Store
- California Lighthouse
- School 1888 (nu Algemene Rekenkamer Aruba)
- Steenweg (voormalige Botica Aruba)
- Uncle Louis Store
- Cas Tan Tin (Pos Abou 19)

Ecury Complex overname

In 2020 is, op verzoek van Land Aruba, een onderzoek gestart naar de overname van het Ecury Complex, waarin het Archeologisch Museum is gehuisvest. Begin 2021 heeft SMFA de resultaten hiervan aangeboden aan de Minister van Cultuur. Er is echter geen reactie op ontvangen en de situatie is ongewijzigd. In 2022 heeft SMFA het opnieuw aan de Minister voorgelegd en is zij (mondeling in een overleg in augustus met het bestuur van SMFA) akkoord gegaan met het starten van de voorbereidingen van de overdracht. SMFA is daarmee begonnen. Zo is het MOP voor het complex ge-update. Nu ontbreken nog een taxatierapport (reeds opdracht verstrekt), de leggerwaarde (Bureau Minister zal deze opvragen bij Impuesto) en een huurovereenkomst.

Cas Veneranda aankoop en verhuur

In 2022 zijn nieuwe gesprekken gestart met de erven die eigenaar zijn van Cas Veneranda, Wilhelminastraat 7 in Oranjestad. Er is overeenstemming bereikt over voorwaarden en koopsom. Daarnaast is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd om het te restaureren en her te bestemmen als kantoor voor het Departement van Economische Zaken, Handel en Industrie van Land Aruba. Land Aruba heeft daarnaast in november een subsidie goedgekeurd om SMFA te helpen om de aankoop te financieren en gelijktijdig de huur laag te houden. Ook is informeel overeenstemming bereikt met Algemeen Pensioenfonds Aruba (APFA) over medefinanciering van de aankoop en met het Nationaal Restauratiefonds in Nederland over financiering van de duurzame restauratie en herbestemming. Begin 2023 worden al deze processen hopelijk geformaliseerd in overeenkomsten en kan het project van start gaan.

¹ SMFA benoemt monumenten die niet verhuurbaar/exploiteerbaar zijn als 'objecten'. De verhuurbare monumenten noemen we gebouwen.

Verhuur

Ook in 2022 waren er problemen met de verhuur van Weststraat 15 en California Lighthouse door de crisis. Er zijn kortingen gegeven en vanaf januari 2023 wordt weer de reguliere huur in rekening gebracht. In januari 2023 zal er geëvalueerd worden of de huur van Weststraat 15 wordt voortgezet of beëindigd. Voor Huisje Wild is zicht op een nieuwe huurder. Het in 2022 opgerichte Kwaliteitsinstituut Gezondheidszorg wil het pand graag huren en er is overeenstemming over het huurbedrag en de concept overeenkomst. De overeenkomst zal in januari 2023 worden ondertekend. De berging blijft deels verhuurd voor opslag aan Respaldo. Er zijn huurders gevonden voor de Botica Aruba en er is begonnen met het afbouwen van de binnenzijde op de begane grond en het aanleggen van de tuin. In het voorjaar van 2023 zal gestart worden met het afbouwen van de kelder en bovenverdieping.

Reeds in juni 2020 is contact opgenomen met Land Aruba om te wijzen op de huurovereenkomsten die in 2021 zouden verlopen. Het gaat om Nicolaas Store, die eind oktober 2021 is verlopen en Stadhuis/Censo, Watertoren Oranjestad en Henriquez gebouw, die alle drie eind december 2021 zijn verlopen. Ondanks diverse pogingen tot communicatie en overleg, is slechts de nieuwe huurovereenkomst voor Stadhuis/Censo ondertekend. De huur is ook niet opgezegd en de gebouwen blijven gebruikt worden. Dit vormt een groot probleem voor SMFA, omdat zonder getekende huurovereenkomsten het lastig wordt om leningen af te sluiten voor nieuwe projecten. Financiers moeten duidelijkheid hebben over de inkomsten van de stichting. Zelfs een interventie van de Minister van Cultuur voor wat betreft de verhuur van de Nicolaas Store heeft nog niet tot resultaat geleid.

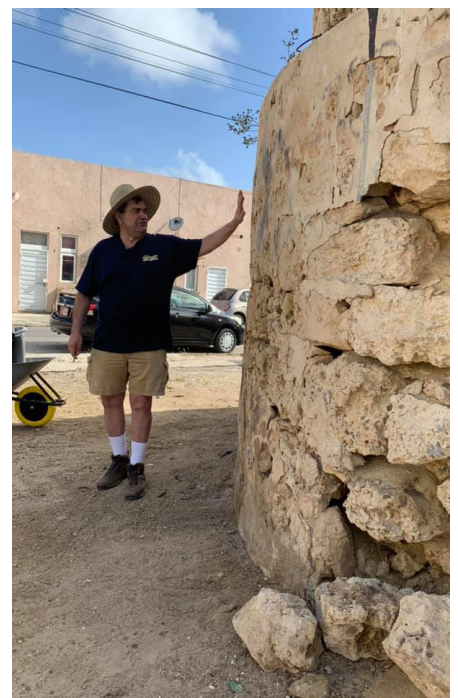
Onderhoud en beheer

Voor de verhuurde gebouwen is klachtenonderhoud en preventief onderhoud uitgevoerd conform het meerjarenonderhoudsplan. Zo zijn de werkzaamheden voor groot onderhoud aan de Watertoren San Nicolas voorbereid, maar vanwege praktische redenen is de uitvoering verschoven naar 2023. Ook is onderhoud aan de binnenzijde van Huisje Wild uitgevoerd ter voorbereiding op het inhuizen van de nieuwe huurder.

Voor airco's, tuinen en liften zijn vaste onderhoudscontracten. Ook voor installatie van inbraak en brandmelding en brandblusapparaten bij Stadhuis zijn onderhoudscontracten. Al het onderhoud wordt door derden uitgevoerd en gecontroleerd door SMFA. De huurder wordt altijd vooraf geïnformeerd over onderhoud en na afloop wordt om feedback gevraagd. De contacten met de huurders zijn belangrijk. De meeste contacten verlopen goed en de huurders informeren ons over eventuele onderhoudsproblemen, die wij dan weer zo snel mogelijk oplossen. In ingewikkelde gevallen wordt advies gevraagd aan Monumentenbureau.

3.2. Objecten

- **Commandeursgraven Hato**
- **Kalkoven Rancho**
- **Waterreservoir te Rancho**

De eigendomssituatie is nog steeds een probleem. Helaas is tot op heden geen enkele medewerking vanuit DIP en Monumentenbureau hierbij ontvangen.

Hiernaast besteedt SMFA ook aandacht aan de commandeursgraven van Seroe Patrishi, de goudmolen van Bushiribana en de Joods-Portugese begraafplaats. Al jaren is het de bedoeling dat Land Aruba ook deze objecten overdraagt aan SMFA. Hieraan wordt gewerkt in samenwerking met DIP. Deze drie, nog over te dragen, objecten zijn formeel ook nog niet beschermd. De terreinen van al deze objecten (behalve Bushiribana) wel schoongehouden. Hiervoor hebben wij een overeenkomst met de verslavingszorg, waarbij werkervaring wordt geboden aan ex-verslaafden.

Er zijn ook steeds meer organisaties, bedrijven en particulieren die geïnteresseerd zijn om restauratie en/of onderhoud van deze objecten financieel te steunen. Zo zijn er middelen van het Nederlandse Ministerie van OCW, via VNO, ontvangen voor onderzoek en onderhoud aan de graven in Hato. Met het onderzoek van de graven is in oktober 2021 begonnen. FCCA is bereid om het onderhoud van het terrein van de graven in Seroe Patrishi op zich te nemen. En er zijn particulieren bereid om de restauratie, onderzoek en onderhoud van de Joodse begraafplaats te bekostigen. SMFA kan hier echter pas aan beginnen en contracten afsluiten als het eigendom goed geregeld is.

Voor de Watertank in Rancho zijn plannen voor restauratie/conservatie voorbereid. De geraamde kosten zijn echter veel hoger dan het budget. We gaan in 2023 op zoek naar een mogelijke oplossing. Het zou kunnen dat de aankoop van het huis ernaast, renovatie daarvan en verhuur een uitweg biedt.

4. Projecten

In 2022 is er één project gestart dat in 2023 wordt afgerond: de binnenzijde van de Botica Aruba aan de Steenweg. De begane grond wordt gebouwd en ingericht voor een restaurant dat in februari 2023 zijn deuren zal openen. Daarna zal de bovenverdieping en kelder worden aangepakt die als muziek-, foto- en videostudio verhuurd worden.

De restauratie van Cas Veneranda staat al heel lang op het verlanglijstje van SMFA. Tot nu toe heeft niemand het gekocht en gerestaureerd. In begin 2022 nam de Minister van Economische Zaken contact op met SMFA. Hij is ook belast met de ontwikkeling van de binnenstad en wil graag diverse van zijn departementen in de binnenstad huisvesten en het liefst in monumenten. Na een traject van haalbaarheidsonderzoeken bleek het haalbaar om het Departement van Economische Zaken Industrie en Handel en een kleine horeca onderneming in het gebouw te huisvesten. Land Aruba wilde graag een huurprijs van niet meer dan Afl 25,- per m². Dit bleek alleen mogelijk door een subsidie van het Land voor medefinanciering van de aankoop, waarover een overeenstemming met de vertegenwoordiger van de eigenaren is bereikt.

Daarnaast zijn bij de School 1888, waarin nu de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) is gehuisvest, aanpassingen gedaan aan de verdieping, waardoor die nu ook in gebruik is genomen. ARA had hiertoe verzocht in verband met uitbreiding van personeel. SMFA heeft deze investering uit eigen middelen gedaan.

De restauratie en mogelijk kleine uitbreiding van Cas Tan Tin, Pos Abou 19, is 'on hold' in verband met het ontbreken van activiteiten en het feit dat de gebruiker nog niet is begonnen met het terugbetalen van de 0% lening voor het interieur.

In 2022 zijn er wederom veel projecten op haalbaarheid onderzocht en hebben we geprobeerd ze verder te brengen. Onderstaand een overzicht van de stand van zaken eind 2022:

Naam	Korte beschrijving	Bottleneck	Andere betrokken Ministeries/organisaties (behalve Cultuur en SMFA)
Cas Veneranda	In slechte staat, niet beschermd in particulier eigendom. Mogelijk herbestemmen tot kantoor van DEACI met kleine horeca gelegenheid.	Haalbaarheidsonderzoek is uitgevoerd. Er is een akkoord met de familie voor aankoop, financiering voor aankoop is deels rond, deels nog in aanvraag bij APFA. Financiering voor restauratie is mondeling toegezegd, wacht op confirmatie van NRF. Huurovereenkomst akkoord, maar nog niet ondertekend.	Ministerie van Cultuur
Ministerie van Economische Zaken	ARA wil hier blijven huren, heeft wensen voor aanpassingen aan het gebouw	Er is een nieuwe huurovereenkomst getekend voor vijf jaar en SMFA bereidt aanpassingen voor	Ministerie van Algemene Zaken, Infrastructuur, ARA, DIP
Ministerie van Infrastructuur	ATA zoekt nieuw kantoor en ex-DOW gebouw is geschikt. Haalbaarheidsonderzoeken zijn klaar, financiering door SMFA is mogelijk. Levert een opbrengst van circa Afl 4 miljoen voor Land Aruba	Besluitvorming bij Land Aruba en ATA	Ministeries van Infrastructuur en Toerisme, ATA, DIP

Monumentenbureau	Verzoek voor eigendom terrein en bescherming monument ingediend in 2015. Private financiers willen deelnemen. Steun van gehele Joodse gemeenschap op Aruba. SMFA houdt het terrein nu al wel schoon en netjes	Overdracht en bescherming nog niet geregeld, waardoor SMFA het project niet kan starten.	Monumentenbureau, Ministerie van Infrastructuur, DIP
DIP	Klooster eigendom Land Aruba, mogelijke opbrengst bij verkoop aan SMFA. Bestemming: boetiek leer-/werkhotel. Exploitant bereid te huren en werkervaringsplekken te bieden. Opbrengst kan (deels) ingezet worden voor structurele oplossing OC. Financiering mogelijk	Er zijn van de verschillende Ministers ROIM verschillende reacties ontvangen. Voorlopig staat het project 'on hold'	Ministeries van Toerisme, Infrastructuur, Onderwijs en Sociale Zaken, DIP, OC, exploitant
DEACI	SMFA heeft de lighthouse gerestaureerd en opengesteld voor publiek. Masterplan voor de omgeving is opgesteld en overgedragen aan DOW voor verdere uitwerking. Plan op basis van duurzaamheid. Plan voorziet ook in expo ruimte voor oude lantaarn en mechaniek van lighthouse. Terrein is van Land Aruba en TPEF was geïnteresseerd om bij te dragen	DOW is nog niet klaar met het ontwerp en begroting. TPEF is nog niet om bijdrage gevraagd	Ministerie van Infrastructuur, DOW, TPEF
Watertanks Kibaima	Watertanks zijn in slechte staat, eigendom Land Aruba. Herbestemming tot kantoren (incubator concept), appartementen en ruimte voor indoor farming, restaurant en/of winkel is onderzocht met een subsidie voor haalbaarheidsonderzoek is ontvangen van Nederland. Historisch onderzoek is uitgevoerd en beschrijving is klaar. Er zijn ook kernwaarden bepaald en beschreven.	Monument is nog niet beschermd en er is nog geen huurder gevonden, er zijn wel geïnteresseerden, eerst moet het overgedragen worden aan SMFA	Ministerie van Infrastructuur, Monumentenbureau
DIP	Eigendom van Arubabank, die bereid zijn te verkopen en financieren van restauratie en herbestemming. Dit betekent een bijdrage aan de levendigheid in de Mainstreet.	Sociale Zaken was geïnteresseerd en zou passen (op basis van PvE), maar daarna geen reactie meer ontvangen. Aangeboden aan Land Aruba, maar geen reactie. Gebouw is nog niet beschermd. Er zijn ook andere concepten voor herbestemming onderzocht	Ministeries Infrastructuur, Sociale Zaken, Departement Sociale Zaken, DIP, Monumentenbureau

Ex-DOW voor ATA	ATA wil er geen kantoor meer maar alleen een visitor center. APA wil mogelijk wel daar kantoor en is met SMFA in gesprek over mogelijke samenwerking.	Besluitvorming bij Land Aruba en ATA en APA	Ministeries van Infrastructuur en Toerisme, ATA, DIP
Joods-Portugese begraafplaats	Verzoek voor eigendom terrein en bescherming monument ingediend in 2015. Private financiers willen deelnemen. Steun van gehele Joodse gemeenschap op Aruba. SMFA houdt het terrein nu al wel schoon en netjes	Overdracht en bescherming nog niet geregeld, waardoor SMFA het project niet kan starten.	
In 2022 geen enkele voortgang.	Monumentenbureau, Ministerie van Infrastructuur, DIP		
Klooster Imeldahof Noord	Klooster eigendom Land Aruba, mogelijke opbrengst bij verkoop aan SMFA. Bestemmingen: boetiek leer-/werkhof of ouderenzorg(hotel). Exploitant bereid te huren en werkervaringsplekken te bieden. Particulier initiatief voor ouderenzorg geïnteresseerd. Opbrengst kan (deels) ingezet worden voor structurele oplossing OC.	Er zijn van de verschillende Ministers Infra verschillende reacties ontvangen. Voorlopig staat het project 'on hold'. In 2022 alleen een nieuwe optie van ouderenzorg kort onderzocht.	Ministeries van Toerisme,, Volksgezondeheid, Infrastructuur, Onderwijs en Sociale Zaken, DIP, OC, exploitant
Omgeving California Lighthouse	SMFA heeft de lighthouse gerestaureerd en opengesteld voor publiek. Masterplan voor de omgeving is opgesteld en overgedragen aan DOW voor verdere uitwerking. Plan op basis van duurzaamheid. Plan voorziet ook in expo ruimte voor oude lantaarn en mechaniek van lighthouse. Terrein is van Land Aruba en TPEF was geïnteresseerd om bij te dragen	DOW is nog niet klaar met het ontwerp en begroting. TPEF is nog niet om bijdrage gevraagd. In 2022 geen voortgang.	Ministerie van Infrastructuur, DOW, TPEF
Kerk te Seroe Colorado	Land Aruba en de Protestantse Gemeente hebben gesproken over een mogelijke overdracht van dit monument aan de Gemeente. Zij zien echter een eigen restauratie niet zitten en hebben gevraagd om de kerk aan SMFA over te dragen. SMFA kan dan een huur/gebruikersovereenkomst met de Protestantse Gemeente sluiten. Er zijn geïnteresseerden voor huur/exploitatie als feest of destination wedding locatie.	Op dit moment worden de monumenten in bezit van Land Aruba niet onderhouden. Onderhandeling over overdracht is niet verder dan een oriënterend gesprek gekomen. DIP heeft aangegeven de overdracht in voorbereiding te hebben. Wijk- en kerkstichting willen heel graag meewerken. Verder in 2022 geen voortgang.	Ministeries van Infrastructuur, Cultuur en Toerisme, DIP

Arubabank Mainstreet	Eigendom van Arubabank, die bereid zijn te verkopen en financieren van restauratie en herbestemming. Dit betekent een bijdrage aan de levendigheid in de Mainstreet.	Aangeboden aan Land Aruba, maar geen reactie. Gebouw lijkt meest geschikt voor combinatie van kantoren en winkels/horeca aan de straatzijde. Mogelijk departementen vallend onder Minister Economische Zaken, in 2023 onderzoeken	Ministeries Infrastructuur, Cultuur en Economische Zaken, DIP, Monumentenbureau
Beatrixschool	In slechte staat wel beschermd monument in eigendom van Land Aruba. Er is een groep geïnteresseerd om hierin appartementen voor ouder wordende mensen te maken met gemeenschappelijke ruimtes.	Aanvraag voor overdracht in 2022 nogmaals ingediend bij Land. Tekeningen verkregen bij DOW.	
Wordt in 2023 verder onderzocht met initiatiefnemers.	Ministeries van Infrastructuur, Cultuur, DIP		
Waterreservoir Rancho	Beschermd monument, conservatie nodig, maar geen budget	In 2023 verder zoeken naar mogelijkheden mogelijk in combinatie met het beeldbepalend huis ernaast en met hulp en meedenken van buurtbewoners en horeca ondernemers.	
Dakota building airport	Niet beschermd monument op het terrein van de airport, in slechte staat. Airport Authority (AAA) wil het gaan restaureren, herbestemmen en mogelijk uitbreiden. SMFA is gevraagd hierover mee te denken. AAA heeft bescherming aangevraagd bij Monumentenbureau. SMFA heeft historisch onderzoek uitgevoerd en aangeboden aan AAA.	Monumentenbureau is nog niet tot bescherming over gegaan.	

5. Revolving Fund

Helaas herhalen we hier dezelfde tekst als uit ons jaarverslag 2021: er zijn nog steeds geen particulieren beschermd en het fonds kan nog niet van start gaan. Wel begrepen wij van de Minister van Cultuur dat zij werkt aan de bescherming van de particuliere monumenten. Een planning ontbreekt nog.

“Het onderzoek hiernaar is nog bezig. SMFA heeft in 2020 het concept subsidiereglement van Land Aruba beoordeeld en is met een tegenvoorstel voor een alternatieve subsidieregeling gekomen. Helaas zijn daarop, ondanks toezeggingen, geen reacties ontvangen. Ook op het gebied van de bescherming van monumenten is er geen actie vanuit overheid. Herhaaldelijk verzoek om tot een integrale afstemming en acties te komen is ook niet beantwoord. De stand van zaken is daardoor vrijwel nog hetzelfde als vorig jaar. Wel is in november een voorstel goedgekeurd door het bestuur om, ondanks dat het Land nog geen particuliere monumenten beschermt, toch het Revolving Fund alvast op te zetten. Dit om een duidelijk signaal naar de financier, het Nationaal Restauratiefonds (NRF) in Nederland, af te geven dat van de zijde van SMFA alles klaar is en er nu gewacht wordt op actie van Land Aruba. Bij de toekenning van de vierde tranche laagrentende lening heeft het NRF duidelijk laten weten dat de bescherming van de particuliere monumenten van groot belang is en dat SMFA deze vierde tranche ontvangt vanwege de goede resultaten uit het verleden. Maar dat het Land Aruba (Monumentenbureau) vanaf nu jaarlijks moet rapporteren welke particuliere monumenten zijn beschermd en wat de plannen zijn om de overige monumenten te gaan beschermen.

De overheid is voornemens om particuliere monumenten te gaan beschermen. Hierdoor zal SMFA vorm kunnen gaan geven aan haar statutaire taak om subsidies en laagrentende leningen voor particulieren te verstrekken. Dit vindt in samenwerking en overleg met het Ministerie van Cultuur plaats. Hiertoe is door SMFA een werkgroep opgericht. Er zijn veel verschillende aspecten die gezien moeten worden: financieel, juridisch, organisatorisch, pr & marketing, administratie etc.. De werkgroep is van start gegaan. Nu wordt gewacht op besluitvorming over belastingwetgeving en op toezicht vanuit de Centrale Bank. In 2016 heeft SMFA al concept overeenkomsten opgesteld met het Revolving Fund ‘in oprichting’, waarmee terugbetaling van de eerste tranches is geregeld. Deze zijn destijds ingezet voor de restauratie van de beide Watertorens, de Lighthouse en Nicolaas Store.”

Aruba Doet

Dutch Caribbean Heritage Platform Convention

KLM Huisje

Opzoek naar Boy

Pieter van Vollenhoven Prijs I

Pieter van Vollenhoven Prijs II

6. Educatie, bewustwording en samenwerking

6.1. Educatie en bewustwording

Aruba DOET

Ook dit jaar weer heeft het team van SMFA zich als vrijwilliger ingezet voor een andere stichting. Ditmaal heeft het team werkzaamheden uitgevoerd bij de Animal Shelter.

Pieter van Vollenhovenprijs

SMFA heeft als eerste buiten Europees Nederland deze prijs gewonnen. SMFA ontving deze prijs voor het doorzettingsvermogen bij een complex herbestemmingsproject, Uncle Louis Store, dat ook nog eens duurzaam is uitgevoerd. De directeur was in april aanwezig bij de uitreiking van de prijs door prof. mr. Pieter van Vollenhoven zelf in het fort Voordorp. Tegelijkertijd was de gouverneur van Aruba en andere genodigden aanwezig in de Uncle Louis Store en via live verbinding was er contact tussen beide locaties.

Vrijheidsmaaltijd

SMFA organiseerde voor het eerst een vrijheidsmaaltijd op 5 mei. En maakte daarbij gebruik van de faciliteiten die het Comité 4 en 5 mei daarbij aanbiedt, zoals glazen, soep en discussiekaarten. Samen met een kleine groep genodigden werd gesproken over de oorlog zoals die beleefd werd in Aruba en de vrijheid waarin wij leven.

KLM Huisje 103

Begin 2022 ontvingen Aruba Airport Authority (AAA) en SMFA het goede nieuws dat na jaren van gesprekken KLM haar Delftsblauwe huisje dat zij jaarlijks op 7 oktober uitbrengt voor haar verjaardag, een Arubaans huisje zou worden. Daarna volgde een intensieve periode van voorbereiding en op 7 oktober is met een groot evenement op het plein voor het Archeologisch Museum aan de Schelpstraat het Huisje 103 onthuld en gevierd. Hierdoor is er een enorme extra aandacht voor het cultureel erfgoed van Aruba gerealiseerd inclusief het verhaal over verzetsheld Boy Ecury die in dit huis is geboren.

Eagle project

Het project om de voormalige Eagle raffinaderij beter bekend te maken en monumenten als zichtbare herinneringen in beeld te brengen is gestart met een Minor van studenten van SUS Ateliers. Dit plan wordt nu verder uitgewerkt, samen met een Nederlandse partner stichting en studenten die op afstand werken. Eind 2021 zijn drie stagiaires begonnen aan het uitwerken van de plannen van de minor studenten en zullen voor drie maanden lang werken aan de plannen voor de Historische Lichtroute. De V-fonds in Nederland heeft voor dit project een financiële steun toegekend van negen en negentig duizend euro aan Stichting Monumentenfonds Aruba voor het uitvoeren van dit project. Na afloop van de stageperiode bleek helaas de productie van de studenten niet bruikbaar en moest het proces opnieuw worden bekeken. Mede op advies van het Comité 4 en 5 mei die hier op werkbezoek waren is gekeken naar de mogelijkheden om de tour in een audiotour om te zetten. Daar is in 2022 veel aandacht en tijd aanbesteed. We hopen de tour in 2023 te lanceren. Er is medewerking van horeca ondernemingen die in het gebied vallen en er is ook een start gemaakt met het ontwerpen van de informatieborden, zoeken naar exacte locaties daarvoor en het zoeken van iemand die kan helpen bij het maken van lichtobjecten op de locaties.

Dakota gebouw, Aruba airport

In 2021 is ook de samenwerking gestart met de Aruba Airport Authority (AAA). De airport is eigenaar van een monument op hun terrein: het tweede luchtvaartgebouw in de geschiedenis van Aruba, ook bekend als het Dakota gebouw. AAA doet als dank voor het onderzoek dat SMFA doet naar het gebouw een donatie aan de stichting. Het onderzoek is in 2022 afgerond en gepresenteerd. Daarnaast is advies uitgebracht over de mogelijke bescherming van het gebouw. AAA heeft

die aangevraagd bij het Monumentenbureau. Ook heeft AAA een werkgroep in het leven geroepen om samen verder te werken aan de restauratie- en herbestemmingsplannen voor het Dakota gebouw.

Project Opzoek naar Boy Ecury

In 2021 werd Stichting Monumentenfonds benaderd door Stichting Cultuurgeneratie om samen te werken aan een project voor middelbare scholen. Het idee is dat een groep studenten Mavo 3 op Aruba en een groep in Nederland via de digitale archieven opzoek gaan naar informatie over de Arubaanse verzetsheld Boy Ecury.

De deelnemende scholen hebben het project afgesloten met een creatieve presentatie. De groep op Aruba heeft een muurschildering gemaakt op de school in San Nicolas en een theaterstuk gepresenteerd in november in aanwezigheid van de gouverneur.

De groep in Nederland zal zorgen voor een videoproductie die gepresenteerd zal worden in een theater in NL.

Aan het einde van het project moeten de groepen ook hun project aan elkaar presenteren. In 2023 zal er nog een lesbrieft worden gepresenteerd en zal er ook een mural in Oranjestad komen.

Wiki Loves Monuments 2022

Wiki Loves Monuments is een internationale fotowedstrijd voor monumenten, georganiseerd door Wikimedia in september.

In meer dan 40 landen over de hele wereld wordt een nationale wedstrijd georganiseerd met hun nationale monumenten, partners, regels, evenementen en winnaars.

Elke nationale wedstrijd kan enkele van hun winnende foto's nomineren voor de internationale wedstrijd.

Wat de lokale wedstrijd betreft, ontvingen we in totaal 144 deelnemende foto's. De jury, bestaande uit Van Gassant, Walter Mohammed en Anne Witsenburg, koos de tien beste foto's om door te gaan met de internationale wedstrijd. Winnaars dit jaar waren: Jeroen Lucas met een foto van de California Lighthouse en Dyanne Lopez Schipper met een foto van een lemen huisje in Rancho. Een van de genomineerde foto's kwam in de top 25 van de internationale wedstrijd.

6.2. Internationaal

Bezoeken aan Nederland

De directeur heeft het bezoek ter gelegenheid van de uitreiking van de Pieter van Vollenhovenprijs ook een werkbezoek gebracht aan diverse Nederlandse partners.

In november volgde een werkbezoek aan Nederland waarin ook het Monumentencongres werd bezocht.

Bezoeken van Nederland

Onder andere de secretaris generaal van het Ministerie van OCW uit Nederland en een vertegenwoordiging van 'Beeld en Geluid' hebben een bezoek aan Aruba gebracht en zijn door SMFA ontvangen.

Dutch Caribbean Heritage Platform

In maart vond in Bonaire de derde conferentie van het Dutch Caribbean Heritage Platform plaats. Er waren ruim 50 deelnemers ter plekke van 5 eilanden en uit Nederland. Ook kon een groot deel van het programma online gevolgd worden en daar maakten circa 25 personen gebruik van. SMFA was ruim vertegenwoordigd. Twee dagen werd er genetwerkt en geleerd in samenwerking met de ErfgoedAcademie. Zij verzorgden ook de studio en participatie van de online deelnemers. De conferentie werd afgesloten met een dag waarop leden en toehoorders van het platform hebben gesproken over de toekomstplannen. Dit resulteerde in een intentieverklaring aan het eind van de conferentie.

In november is gestart met een serie webinars die gericht zijn op de top 10 van onderwerpen die als meest belangrijk kwamen uit de enquête die onder de bezoekers van de conferentie was gehouden. Hier wordt ook weer samengewerkt met de ErfgoedAcademie en met de Universiteit van Curaçao en zijn bijdragen ontvangen van het Mondriaanfonds en het Nationaal Restauratiefonds.

7. Bedrijfsvoering

7.1. Bestuur

De samenstelling van het bestuur is in 2022 onveranderd gebleven. Wel is de Minister diverse keren geattendeerd op het verlopen van de benoemingen van twee van de bestuursleden en verzocht voor opvolging. Tot op heden is daar geen gehoor aan gegeven.

Begin 2021 zijn stukken aan de Minister van Cultuur gestuurd met daarin voorstel voor organisatieverandering, waarbij zoveel als mogelijk rekening wordt gehouden met de Governance Code die in ontwikkeling is door de Centrale Bank. De organisatie is praktisch gezien al jaren in voorbereiding voor deze ontwikkeling. In 2020 zijn de eerste documenten hierover vastgesteld. Na goedkeuring van het kader door de Minister zal dit verder worden uitgewerkt en zullen aangepaste statuten, reglementen etc. ter goedkeuring voorgelegd worden.

De samenstelling van het bestuur per 31 december 2020 is als volgt:

Robert Maduro

- Voorzitter sinds: 1 juni 2019 (benoemd door de Minister van Cultuur)
- Beroep: ingenieur bij de overheid
- Nevenfuncties: voorzitter van de Raad van Toezicht, Fundacion Lotto pa Deporte

Jouel Croes

- Vice voorzitter sinds: 20 november 2020 (benoemd door de Minister van Cultuur)
- Beroep: directeur eigenaar CAST Architecture (bedrijf voor architectuur en bouw consultancy)
- Nevenfuncties: Board member TPEF
Directeur eigenaar PHP vba/ Short term rentals
Lid Welstandscommissie

Stella Harms-Franzeskakis

- Penningmeester sinds: 12 april 2016 (benoemd door de Minister van Cultuur)
- Nevenfuncties: -

Josef Croes

- Waarnemend penningmeester sinds 9 maart 2016 (benoemd door Bestuur)
- beroep: Administrateur
- nevenfuncties: -

Carlos Profet

- Secretaris sinds 3 september 2016 (benoemd door Bestuur)
- beroep: Architect
- nevenfuncties: Voorzitter Verkiezingscommissie Kamer van Koophandel
Lid-Vereniging Arubaanse Architecten (ADIAA)

7.2. Directie

De directie bestaat conform de statuten uit één directeur.

Anne Witsenburg

- Directeur sinds 1 april 2012 (benoemd door het Bestuur)
- Nevenfuncties: -

7.3. Personeel

Het team van SMFA is in 2022 hetzelfde gebleven. Ook is de projectleider, die door de overheid beschikbaar was gesteld in 2020, nog werkzaam voor SMFA.

7.4. ICT

Geen bijzonderheden.

7.5. Vervoer

Geen bijzonderheden.

7.6. Kantoor

Er is discussie binnen de familie van de eigenaars over de erfenis en zolang niet duidelijk is hoe het zit, houdt SMFA de huur in ze zet deze apart om te kunnen betalen, zodra duidelijk is op welke rekening dit moet. SMFA heeft weer aangegeven het gebouw te willen kopen van de familie.

8. Financiën

8.1. Saldo

Het saldo van baten en lasten is Afl 298.184 positief. Dit is beter dan de circa Afl 35.000 negatief die in de begroting van 2022 was voorzien. Voor het eerst sinds jaren is een stevig positief resultaat geboekt, dat de negatieve resultaten van de afgelopen jaren compenseert. Dit is grotendeels te verklaren door een hogere opbrengst uit verhuur en lagere exploitatiekosten, waaronder onderhoud.

8.2. Baten

De huurinkomsten waren ongeveer gelijk aan de begroting. Een tweede tranche van de Opengestelde Monumentenlening is vanuit Nederland ontvangen om de problemen samenhangend met de crisis op te vangen. Deze kan ingezet worden naar eigen keuze en zal gebruikt worden voor een deel van de kosten van Botica Aruba, tweede fase.

8.3. Lasten

De kosten voor onderhoud waren lager dan begroot.

9. Bijlagen

STICHTING MONUMENTENFONDS ARUBA

2.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2022

(na saldobestemming)

		31-12-2022		31-12-2021	
		AWG.	AWG.	AWG.	AWG.
Activa					
Vaste activa					
<i>Materiële vaste activa</i>	1		207,319		228,926
<i>Vastgoedbeleggingen</i>	2		17,456,726		17,543,634
Vlottende activa					
<i>Vorraden</i>			1,317		1,144
<i>Vorderingen</i>					
Debiteuren	3	280,566		102,637	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		509		-	
Overige vorderingen	4	<u>37,067</u>		<u>36,737</u>	
			318,142		139,374
<i>Liquide middelen</i>	5		2,892,620		2,297,415
Totaal activa			<u><u>20,876,124</u></u>		<u><u>20,210,493</u></u>

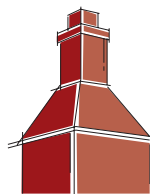
STICHTING MONUMENTENFONDS ARUBA

		31-12-2022		31-12-2021	
		AWG.	AWG.	AWG.	AWG.
Passiva					
Stichtingsvermogen					
	6				
Stichtingskapitaal		100		100	
Bestemmingsreserve	7	3,391,502		3,545,452	
Bestemmingsfonds	8	822,237		143,999	
Overige reserves	9	6,487,113		6,034,979	
			10,700,952		9,724,530
Fonds derden					
	10		62,825		154,715
Voorzieningen					
	11				
Voorziening groot onderhoud			576,825		409,420
Langlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	12	5,770,647		5,907,350	
Overlopende passiva	13	3,119,704		3,263,121	
			8,890,351		9,170,471
Kortlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	14	401,138		553,968	
Schulden aan leveranciers		163,369		129,499	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		1,358		12,811	
Overige schulden	15	79,306		55,079	
			645,171		751,357
Totaal passiva			20,876,124		20,210,493

STICHTING MONUMENTENFONDS ARUBA

2.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

		2022	Begroting 2022	2021
		AWG.	AWG.	AWG.
Baten				
Baten uit verhuur		2,202,482	2,254,512	2,128,815
Overige baten	16	722,334	15,000	305,447
		<u>2,924,816</u>	<u>2,269,512</u>	<u>2,434,262</u>
Lasten				
Personeelskosten	17	455,523	454,205	487,996
Afschrijvingskosten		92,496	64,625	61,093
Kantoorkosten	18	151,831	157,587	151,263
Exploitatiekosten	19	790,978	1,221,212	929,855
Netwerkkosten	20	27,841	10,000	5,350
V-Fonds Project Eagle	21	21,232	-	-
Algemene kosten	22	105,160	130,000	190,102
Educatie, P.R., en marketing	23	110,307	25,000	13,175
Dotatie/(vrijval) bestemmingsfonds	24	678,239	-	143,999
Dotatie/(vrijval) fonds derden	25	(91,890)	-	154,715
Som der lasten		<u>2,341,717</u>	<u>2,062,629</u>	<u>2,137,548</u>
Resultaat voor financiële baten en lasten		583,099	206,883	296,714
Financiële baten en lasten		<u>(284,915)</u>	<u>(242,303)</u>	<u>(307,923)</u>
Netto resultaat		<u>298,184</u>	<u>(35,420)</u>	<u>(11,209)</u>

Monumentsfund
A R U B A

Avenida Milio J. Croes # 26 • Oranjestad, Aruba • Tel: +297-583-5935 • Fax: +297-583-593
www.monumentenfondsaruba.com